

หลักสูตรอบรม การเรียนรู้ประสบการณ์การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ โครงการร้อยใจรักษ์
หลักสูตรที่ 1 รุ่นที่ 78 วันที่ 17 – 18 กรกฎาคม 2562 ผู้เข้าร่วมอบรม 53 คน
จากเทศบาลตำบลเชียงเคี่ยน อำเภอกิ่ง จังหวัดเชียงราย

การเรียนรู้ประสบการณ์การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ

นายณพวัชร สิงห์ศักดิ์ ที่ปรึกษาสถาบันส่งเสริม
และพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

- กล่าวต้อนรับ หน่วยงานราชการ ข้าราชการระดับอำเภอ ผู้บริหารท้องถิ่น ส.อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน จาก ทต.เชียงเคี่ยน อ.เทิง จ.เชียงราย ที่ได้เข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในโครงการร้อยใจรักษ์ ต.ท่าตอน อ.แม่สาย จ.เชียงใหม่
1. ความเป็นมาของโครงการร้อยใจรักษ์ ซึ่งมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ เข้ามาดำเนินการ ในหมู่บ้านห้วยส้าน ต.ท่าตอน อ.แม่สาย จ.เชียงใหม่ และหมู่บ้านข้างเคียงที่มีปัญหาเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยการบูรณาการการทำงาน ของทุกภาคส่วน เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด และใช้แนวทางการพัฒนาทางเลือกเพื่อสร้างโอกาสในการปรับเปลี่ยนชีวิต จากการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด มาเป็นอาชีพที่สุจริต
 2. ความเป็นมาของหลักสูตรการอบรม รัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการร้อยใจรักษ์ โดยมีรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงยุติธรรม เป็นประธานคณะกรรมการ มีนโยบายให้ขยายผลโครงการฯ ไปสู่พื้นที่อำเภอชายแดนใน 4 จังหวัด คือเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน และพะเยา จำนวน 19 อำเภอ และให้สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ มาจัดการอบรมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ใน 19 อำเภอ 4 จังหวัด
 3. สิ่งที่คาดหวังในการอบรม คือ การมีส่วนร่วมการแลกเปลี่ยนจากทุกคน และการนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง อย่างเหมาะสมกับชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน และแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ของตนเอง

หลักการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

โดย นายยุทธชัย ตาห่อ เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์

ได้บรรยายให้ความรู้แก่ผู้เข้าอบรมในเรื่องการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน มีสาระสำคัญ คือ

1. การพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง โดยดูทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้โอกาสและทางเลือกที่ดี ให้ชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตัวเองและอยู่กับชุมชนได้
2. การพัฒนาตามลำดับขั้น ซึ่งมี 3 ระยะ คือ **ขั้นอยู่รอด** ดูจากการมีข้าวกินตลอดปี สามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและไม่สร้างหนี้เพิ่ม **ขั้นพอเพียง** คือมีรายได้มั่นคงสามารถเพิ่มผลผลิตได้และ**ขั้นยั่งยืน** ได้แก่การมีเงินออม มีการรวมกลุ่มและพึ่งพาตนเองได้
3. การพัฒนาเชิงพื้นที่ คือ การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติ : ตลอดทั้งกระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ โครงการร้อยใจรักษ์ มีการสำรวจข้อมูล สำรวจข้อมูลจริงร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้ชาวบ้านรู้สาเหตุของปัญหาของตนเอง และประเมินความพร้อมของชาวบ้านในการลงแรงงาน
4. การวัดผลการพัฒนาที่ชาวบ้านได้อะไร โดยดูจากผลการพัฒนาเชิงพื้นที่ในแต่ละมิติ ที่ทำให้ผลผลิตของชาวบ้านเพิ่มขึ้นและนำไปสู่การสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การพัฒนาระบบน้ำ

เรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ การกักเก็บน้ำโดยใช้อ่างพวงชอยซีเมนต์ (Soil Cement) การปล่อยลงไปที่แปลงเกษตรด้วยระบบกัลกน้ำ การพัฒนาระบบน้ำใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีการประชุม และชาวบ้านต้องลงแรงงาน โดยที่โครงการฯ ออกค่าวัสดุอุปกรณ์ให้

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรม และวิทยากร

ถาม : การผสมอ่างพวงชอยซีเมนต์มีอัตราส่วนการผสมอย่างไร

ตอบ : ปูนผสมกับกับดินในอัตราส่วน 1 ต่อ 6 คือ ปูน 1 กระสอบ ต่อดิน 50 – 60 บั้งก็

ถาม : ในช่วงฤดูแล้งมีปัญหาเรื่องไฟฟ้า หรือปัญหาเรื่องต้นน้ำไม่เพียงพอ ทั้งในเรื่องต้นน้ำ กิ่งไม้หักทับหล่นทับท่อประปาหรือไม่

ตอบ : ที่ผ่านมานี้เรื่องไฟฟ้าไม่มีปัญหา เพราะคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำจะออกไปดับไฟตามแนวท่อเวลาที่ไฟไหม้ แต่จะมีปัญหาเรื่องต้นน้ำหล่นทับท่อประปาแตก

ถาม : น้ำที่ต่อมาใช้ 14 กิโลเมตร นำมาใช้ในการทำการเกษตรด้วยหรือไม่

ตอบ : ใช้แค่การอุปโภคบริโภคเท่านั้น ส่วนน้ำที่ล้นจากแท่งน้ำก็ต่อท่อเข้ามาทำการเกษตรอยู่เหมือนกัน

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 เกษตรพอเพียง พืชระยะยาวไม่ผล

เรียนรู้การปลูกไม้ผลระยะยาว เช่น เงาะ ทุเรียน ส้ม กาแฟ มะม่วง กัลยัม ส้มโอ ฯลฯ โดยไล่ระดับตามความต้องการ น้ำของพืช และความสูงของพื้นที่ เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตของ ชาวบ้านและสร้างรายได้ เป็นการจัดการแบบองค์รวม แบ่งพื้นที่ เป็นป่าอนุรักษ์ ป่าใช้สอย เนินเขา ที่ดอน และที่นา นอกจากนี้ พัฒนาต่อยอดไม้ผลเดิมในพื้นที่ ได้แก่ พัฒนาคุณภาพมะม่วง น้ำดอกไม้เพื่อการส่งออก CP และดอยคำ เป็นแหล่งตลาดรับซื้อ

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรม และวิทยากร

ถาม : มะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้สีทอง ระยะเวลาในการออกผลผลิต ประมาณกี่ปี

ตอบ : ประมาณ 3 ปี สามารถเก็บผลผลิตขายได้

ถาม : โครงการร้อยใจรักษ์ ได้มีการส่งเสริมการปลูกมะม่วง หรือ หน่อไม้ฝรั่งให้คนภายนอกโครงการฯ หรือบริเวณ หมู่บ้านข้างเคียง หรือไม่

ตอบ : ในปัจจุบันนี้ยังไม่มีการส่งเสริมดังกล่าว เนื่องจาก โครงการฯ มีเป้าหมายช่วยเหลือชาวบ้านในพื้นที่โครงการฯ ให้ ประสบผลสำเร็จก่อน ในอนาคตข้างหน้าหากชาวบ้านในพื้นที่มี ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี และโครงการประสบผลสำเร็จอาจจะ มีนโยบายขยายผลไปในพื้นที่อื่นๆ

ถาม : แมลงหรือโรคพืชที่พบในการปลูกมะม่วง ส่วนใหญ่จะ ประสบปัญหาเรื่องใด

ตอบ : ส่วนใหญ่จะพบปัญหาเรื่องเพลี้ยไฟ ราแป้ง

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 ความมั่นคงทางอาหาร ข้าว พืช อายุสั้น 1 ไร่ 1 แสน

การเพิ่มผลผลิตข้าว ข้าวพันธุ์อูโตเป็นพันธุ์ท้องถิ่น โดย การใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว ซึ่งจากเดิมได้ 600 กิโลกรัม/ไร่ เปลี่ยนมาเป็น 800 – 1,000 กิโลกรัม/ไร่ มีการทำ การเกษตรผสมผสานแบบครบวงจร 1 ไร่ 1 แสน (เป้าหมาย คือ อยากรู้คนที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน มาทดลองทำแปลงเกษตรผสมผสาน ในพื้นที่ 1 ไร่ มีการปรับปรุงดินด้วยการห่มดิน และปลูกพืชสลับ หมุนเวียนกัน ทั้งพืชระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ทั้งการ ทำการปศุสัตว์

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรม และวิทยากร

ถาม : ในการทำสารชีวภัณฑ์ ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวสวย หรือข้าว เหนียว

ตอบ : ใช้เมล็ดข้าวเจ้าพันธุ์อูโต (กข21)

ถาม : สารชีวภัณฑ์ไตรโคโดมา สามารถใช้ได้กับพืชชนิดไหนได้บ้าง

ตอบ : สามารถนำมาใช้ได้กับพืชทุกชนิด

ถาม : มีวิธีการทดแทนการใช้สารเคมีในแปลงผักได้บ้าง

ตอบ : ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ช่วยลดค่าใช้จ่าย และปลอดภัยต่อผู้บริโภค

ถาม : การปลูกข้าวในพื้นที่โครงการฯ มีการรวมกลุ่มกัน หรือมี กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหรือไม่

ตอบ : มี เป็นกลุ่มวิสาหกิจผู้ปลูกข้าว

ถาม : 1 ไร่ 1 แสน ใช้น้ำจากที่ไหนมาทำแปลงผัก

ตอบ : น้ำจากบ่อพวงพลาสติก ซึ่งขุดไว้ใกล้ๆ กับแปลง 1 ไร่ 1 แสน

ถาม : มีวิธีการอย่างไรให้ผลผลิตข้าวเพิ่มมากขึ้น

ตอบ : การใช้ปุ๋ยหมักจากขี้วัว PR ปุ๋ยยูเรีย ไตรโคเดอร์มาและ บิวเวอเรีย

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 การทำปศุสัตว์

การส่งเสริมปศุสัตว์ เริ่มจากการสำรวจความต้องการของชุมชนว่าต้องการเลี้ยงสัตว์ประเภทใด การส่งเสริมประกอบด้วย สนับสนุนพันธุ์สัตว์ให้แก่ชุมชน ได้แก่ ไก่ดำภูพาน เป็ดกากีแคมเบลล์ ส่งเสริมกองทุนอาหารสัตว์ โดยถ่ายทอด

จีน

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรม และวิทยากร

ถาม : กองทุนสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ มีการขยายผลในพื้นที่อื่นด้วยหรือไม่

ตอบ : ในปัจจุบันยังไม่มีมีการขยายผลสู่พื้นที่ภายนอกโครงการฯ เนื่องจากนโยบายของโครงการต้องการพัฒนาชุมชนในพื้นที่โครงการฯ ก่อน เพื่อให้ชุมชนสามารถอยู่พึ่งพาตนเองได้ในขั้นรอดและพอเพียง แต่อย่างไรก็ตามเมื่อชุมชนสามารถอยู่ได้ด้วยตัวเองทางโครงการฯ อาจมีนโยบายขยายผลไปในพื้นที่อื่นได้

ถาม : อัตราการออกไข่ของเป็ดพันธุ์กากีแคมเบล

ตอบ : ประมาณ 280 ฟอง/ตัว/ปี

ถาม : ข้อเสนอแนะในการปลูกหญ้าเนเปียร์ หรือการขยายพันธุ์หญ้าเนเปียร์หวานอิสราเอลมีวิธีการอย่างไร

ตอบ : ควรปลูกในแหล่งพื้นที่ที่มีน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูก แต่ห้ามขังและจนเกินไป ไม่เช่นนั้นอาจจะเกิดการรากเน่า หรือโคนเน่าได้ ควรให้น้ำและปุ๋ยอย่างสม่ำเสมอ

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

นางรัชณี : เป็นชาวบ้านห้วยสำนังที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งการค้าและเสพ แต่เป็นผู้ใช้เงินที่ได้จากการค้ายาเสพติด ไม่เคยทำงานหาเงินเอง มีญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงให้เงินใช้ตลอด ใช้ชีวิตสุขสบาย เมื่อผู้มีอิทธิพลถูกจับตัวไปและโครงการร้อยใจรักษ์เข้ามา เป็นการเปิดโอกาสให้ชาวบ้านมีสิทธิมีเสียงมากขึ้น หมู่บ้านเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ตอนนี้ทำงานเป็นลูกจ้างโครงการรายวันก็ใช้เงินประหยัด แต่ก็ภูมิใจที่หาเงินมาเลี้ยงครอบครัวได้ด้วยตนเอง

นายส่องแสง : สาเหตุที่ติดยาเริ่มจากเสพตามพ่อ เคยถูกจับติดคุก 2 ปี 6 เดือน ข้อหาครอบครองยาบ้า 25 เม็ด และเคยฆ่าตัวตายเพราะความกดดันจากพี่น้อง ได้กินยาฆ่าแมลงยาฆ่าหญ้าแต่รอดมาได้ เมื่อโครงการเข้ามาจึงสมัครใจเข้าร่วมโครงการ จุดเปลี่ยนที่อยากจะเลิกจริงเพราะอยากเปลี่ยนแปลงตัวเอง และอยากจะทำความดี ตอนนี้เข้ามาทำงานเป็นลูกจ้างโครงการฯ ชีวิตเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

นายมานิต : เป็นคนสุพรรณบุรี มาได้แฟนบ้านยะลา สาเหตุที่เสพยาเนื่องจากเครียดปัญหาชีวิต เข้าร่วมโครงการครั้งแรกโดยได้รับคำแนะนำจากคนรอบข้าง อีกทั้งตนสนใจเข้าอาสาสมัครบำบัด หลังจากเสร็จสิ้นการบำบัด คนที่ชุมชนให้การต้อนรับดีมาก วางแผนชีวิตว่าจะสร้างบ้านให้เสร็จและเก็บเงินเพื่ออนาคตของลูก

นายสมบุญ : ติดยาเพราะคบเพื่อนที่ไม่ดี เพื่อนจะไม่ให้เข้ากลุ่มถ้าไม่เสพด้วย เริ่มเสพมาตั้งแต่อายุ 13 เสพกัญชา ผงขาว เคยบำบัดหลายครั้งแต่ก็กลับทำเหมือนเดิม เพราะสภาพแวดล้อมรอบข้างเหมือนเดิม การเข้าร่วมโครงการอาสาทำดีมีพี่ๆ ทหารเป็นผู้ดูแลที่ดี และมีหมอดูแลที่ดี พี่เพื่อนรอบข้างให้กำลังใจ ปัจจุบันครอบครัวให้อภัย คนรอบข้างให้กำลังใจ และให้โอกาสในการเริ่มต้นชีวิตใหม่

คำถามจากผู้เข้าร่วม

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับ

ยาเสพติด

ถาม : คุณรับรู้อะไรหลังจากที่มาร่วมโครงการฯ

ตอบ : ยอมรับว่าแต่เดิมมีการจับจ่ายใช้สอยที่ค่อนข้างมีสภาพ
คลองตัวทางการเงินสูง การซื้อขายส่วนใหญ่เป็นสินค้าแบรนด์
เนม หรือการสังสรรค์บ่อยครั้ง แต่ในปัจจุบันหลังจากที่เข้าร่วม
โครงการฯ แล้ว ได้ทำงานอย่างเต็มตัว เงินทุกบาทได้มาด้วย
น้ำพักน้ำแรงของตนเอง จะซื้ออะไรก็ต้องนึกถึงความจำเป็น
แต่สิ่งที่ได้มานั้นคือความสุขจากศักดิ์ศรีของตัวเองที่ทำงานด้วย
ความสุจริต

ถาม : ในกรณีที่เราราบว่าลูกหลานของเรา จะไปยุ่งเกี่ยวกับ
ยาเสพติด จะมีวิธีการพูดอย่างไรให้ลูกหลานตระหนักถึงโทษ
และจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดเป็น 100%

ตอบ : ต้องหาปัญหา เปิดใจรับฟัง ช่วยแก้ พร้อมส่งเสริมเขา
ว่าเราไม่ได้ทอดทิ้ง

บทบาทของภาคราชการ การดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์

นายไมตรี ดวงใจ ปลัดอำเภอแม่เมาะ

และนายสุรัตน์ จาศีวิรงค์ ผู้ใหญ่บ้านเมืองงามใต้ ได้เล่า

ประสบการณ์การทำงานร่วมกับโครงการร้อยใจรักษ์ โดยเฉพาะ
บทบาทของหน่วยงานราชการ ทหาร และฝ่ายปกครอง ที่เข้ามา
ร่วมกับโครงการฯ ชั้นแรกคือศึกษาพื้นที่ สำรวจข้อมูลเศรษฐกิจ
สังคม และคืนข้อมูลให้ชุมชน เพื่อให้ชุมชนได้ทราบปัญหาจากการ
สำรวจ ปัญหาที่ชุมชนสะท้อนกันมากคือ โครงสร้างพื้นฐาน
ปัญหาอาชีพ และไม่มีสัญชาติ กิจกรรมแรกที่ทำคือการพัฒนาระบบน้ำ
โดยชาวบ้านออกแรง มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ นำวัสดุอุปกรณ์มาให้
นอกจากนี้ ฝ่ายปกครองได้ร่วมกันประชาคมเพื่อฟื้นฟูภูมริศ
หมู่บ้านใช้บังคับได้โดยชุมชนร่วมกันกำหนดและดูแลกันเอง
ซึ่งต่อมานายอำเภอแม่เมาะ ได้มีข้อสั่งการให้นำแนวทางนี้ไปขยายผล
ให้ครอบคลุมทั้งอำเภอ ในเรื่องปัญหายาเสพติด ได้ร่วมกับ
ทุกหน่วยงานในการคัดกรองผู้เสพเพื่อเข้าสู่การบำบัดในโครงการ
อาสาทำดี ซึ่งเป็นการบำบัดด้วยความสมัครใจ 60 วัน ระหว่างนั้น
จะฝึกอาชีพและมีค่าแรงให้ หากตรวจปัสสาวะแล้วไม่พบก็จะได้รับ
ค่าแรงและปล่อยกลับบ้าน

ทั้งนี้ ได้กล่าวถึงหมู่บ้านเครือข่ายพื้นที่ข้างเคียง
โครงการฯ ได้นำต้นแบบการพัฒนาของโครงการฯ ทั้ง 4
หมู่บ้าน นำไปปรับใช้ในการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่
ซึ่งในปัจจุบันโครงการฯ ได้มีการขยายผลแหล่งน้ำจำนวน
11 หมู่บ้าน ในพื้นที่ตำบลท่าตอน

สรุปและปิดการอบรม

นายณพัชร สิงห์ศักดิ์ ที่ปรึกษาสถาบันส่งเสริมและพัฒนา

กิจกรรมปิดทองหลังพระฯ มอบการบ้านสำหรับผู้เข้าอบรม 2 ข้อ คือ

1. ให้คัดเลือกผู้เข้าอบรมที่มาจาก 60 ให้เหลือ 20 คน เพื่อมาฝึกปฏิบัติในหลักสูตรที่ 2 ระยะเวลา 5 วัน 4 คืน และ 2. เสนอโครงการแก้ไข
- ปัญหาความต้องการของหมู่บ้าน/ชุมชน โดยมีหลักเกณฑ์ในการเสนอโครงการคือ (1) เป็นปัญหาความต้องการของชุมชน (2) ใช้งบประมาณ อบต. เป็นหลัก ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านแรงงาน (3) สถาบันปิดทองหลังพระฯ มีงบประมาณร่วมสมทบบางส่วน ทั้งนี้ก่อนการอบรมฯ ในหลักสูตรที่ 2 จะมีคณะตรวจติดตามลงไปประเมินความพร้อมของชุมชน

สิ่งที่ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้คือ กระบวนการเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน การเรียนรู้ประสบการณ์งานพัฒนา 4 ฐาน ซึ่งหัวใจสำคัญคือการพัฒนาระบบน้ำ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ ทำให้เห็นได้ว่าหากไม่แก้ไขเรื่องเหล่านี้ ก็จะไม่สามารถพัฒนาได้ ซึ่งการทำงานทุกหน่วยงานต้องบูรณาการการทำงานร่วมกัน เมื่อท่านกลับไปแล้วขอให้ทบทวนขั้นตอน เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ซึ่งหลักสูตรนี้ได้เรียนรู้แค่เข้าใจ ต่อไปจะเป็นกระบวนการเข้าถึง ซึ่งอยู่ในหลักสูตรที่ 2 ท่านต้องกลับไปดูข้อมูลในพื้นที่และมาฝึกปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การเสนอโครงการได้

สิ่งที่ได้เรียนรู้การนำไปปรับใช้ในพื้นที่จากการอบรม

สิ่งที่ได้เรียนรู้จากฐานการเรียนรู้

1. การจัดพื้นที่แบบองค์รวมแบ่งออกเป็น 4 ประเภท
1) ป่าใช้สอย 2) ที่เนิน 3) ที่ดอน 4) ที่นา
2. การรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อต่อรองราคาผลผลิตจากพ่อค้าคนกลาง
3. การสำรวจแหล่งน้ำในช่วงหน้าแล้ง อัตราการไหลของน้ำ
4. การปลูกพืชเพื่อปรับภูมิทัศน์
5. การใช้ระบบกัลกน้ำ
6. การบริหารจัดการและดูแลน้ำโดยคณะกรรมการน้ำ
7. การบูรณาการการทำงานร่วมกันของชาวบ้านกับภาครัฐ
8. ปัญหา PR และฮิวมิก
9. การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อขายข้าวในราคาที่สูงขึ้น
10. การเพิ่มผลผลิตข้าวโดยใช้สารชีวภัณฑ์
11. การเลี้ยงสัตว์ หมูดำดอยตุง ไก่ดำภูพาน เป็ดกากีแคมเบลล์
12. ทีมอาสาปศุสัตว์เคลื่อนที่ กองทุนยา กองทุนอาหาร กองทุนพันธุ์สัตว์ และกองทุนวัสดุอุปกรณ์สำหรับคนยากจน

การนำไปปรับใช้

1. แนวคิดการนำไปถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับชุมชน
2. การเสนอแนวคิดการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้มีอำนาจในการต่อรองราคากับพ่อค้าคนกลาง
3. การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้อินทรีย์วัตถุในการปรับปรุงบำรุงดิน
4. การนำระบบกัลกน้ำไปปรับใช้ในชุมชน เพื่อให้ลดค่าใช้จ่าย
5. รวมกลุ่มส่งเสริมการปลูกหญ้าเนเปียร์ในพื้นที่ เพื่อลดต้นทุนด้านอาหารกับสัตว์
6. ส่งเสริมให้ชุมชนดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง
7. นำองค์ความรู้ถ่ายทอดให้กับชุมชนก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ
8. การขยายผลองค์ความรู้วิธีการเลี้ยงปศุสัตว์ในพื้นที่ให้ปลอดภัยจากโรคระบาด
9. การพัฒนาองค์ความรู้ของทีมอาสาปศุสัตว์ในพื้นที่
10. การแนะนำชุมชนในการใช้สูตรอาหารสัตว์ โดยการใช้สูตรอาหารหมักจากต้นกล้วย

ตัวแทนผู้นำชุมชน สะท้อนปัญหาที่ต้องการแก้ไขเร่งด่วน
ในชุมชนของเทศบาลตำบลเชียงเคี่ยน อำเภอกิ่ง จังหวัด
เชียงราย

ทต.เชียงเคี่ยน เป็นพื้นที่ที่มีปัญหาในเรื่องน้ำใช้เพื่อการเกษตร
ในช่วงฤดูแล้ง เกษตรกรในส่วนใหญ่จะทำการเกษตรได้ในช่วงฤดูฝน
ทำให้เกษตรกรไม่มีรายได้ที่เพียงพอ ทำให้ราษฎรต้องออกจากบ้าน
ไปทำงานในเมือง ซึ่งพื้นที่ ต.เชียงเคี่ยน มีพื้นที่บางส่วนที่อยู่ใน
เขตพื้นที่ป่า ไม่สามารถดำเนินการทำฝายกักเก็บน้ำไว้ให้เกษตรกร
ไว้ใช้ในการเกษตรได้ ทั้งนี้ มีความต้องการให้โครงการร้อยใจรักษ์
เข้าไปให้คำแนะนำในการขอใช้พื้นที่ป่า เพื่อทำฝายกักเก็บน้ำ
ไว้ให้เกษตรกรได้ใช้น้ำทำการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง

การประเมินความพึงพอใจของเทศบาลตำบลเชียงเคี่ยน อำเภอกิ่ง จังหวัดเชียงราย				
ประเด็นประเมิน	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	ไม่ตอบ
เนื้อหาสาระวิชาเรียนในภาพรวม	77.193	-	-	-
ระยะเวลาตลอดหลักสูตร	73.684	10.526	-	-
ระยะเวลาในการเข้าฐานภาคปฏิบัติ	68.421	12.281	-	3.509
การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	73.684	10.526	-	-
วิทยากรมีความรู้	80.702	3.509	-	-
สถานที่อบรม	70.175	12.281	1.754	-
สถานที่พัก	61.404	21.053	1.754	-
อาหารและเครื่องดื่ม	70.175	14.035	-	-

หมายเหตุ : มีผู้ส่งแบบประเมิน 48 คน จากผู้เข้าร่วมทั้งหมด 53 คน